

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 24.2.2017
SWD(2017) 63 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει το έγγραφο

**ΠΡΟΤΑΣΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

**για τη θέσπιση πολυετούς σχεδίου για τα μικρά πελαγικά αποθέματα και τις αλιευτικές
δραστηριότητες εκμετάλλευσης των εν λόγω αποθεμάτων στην Αδριατική Θάλασσα**

{COM(2017) 97 final}
{SWD(2017) 64 final}

Εκτίμηση επιπτώσεων της πρότασης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πολυετούς σχεδίου για τα μικρά πελαγικά αποθέματα και τις αλιευτικές δραστηριότητες εκμετάλλευσης των εν λόγω αποθεμάτων στην Αδριατική Θάλασσα

A. Ανάγκη ανάληψης δράσης

1. Ιστορικό

Υπάρχουν δύο βασικά προβλήματα όσον αφορά τα μικρά πελαγικά είδη (γαύρος και σαρδέλα) στην Αδριατική Θάλασσα:

1) αποτελούν αντικείμενο εντατικής υπεραλίευσης, εξαιτίας της πλεονάζουσας αλιευτικής ικανότητας του στόλου, περιβαλλοντικών παραγόντων (εκτός του πεδίου εφαρμογής της παρούσας πρότασης) και ανεπαρκών μέτρων διαχείρισης·

2) το πλαίσιο διακυβέρνησης είναι αναποτελεσματικό εξαιτίας της ανεπάρκειας των μέτρων διαχείρισης (τα οποία περιορίζουν την αλιευτική προσπάθεια κατά τρόπο που δεν συνάδει προς τα χαρακτηριστικά των συγκεκριμένων ειδών και της αλιείας τους) και της πολυπλοκότητας και της αστάθειας των υφιστάμενων κανόνων.

Εάν η κατάσταση αυτή συνεχιστεί, τα αποθέματα και η αλιεία τους απειλούνται με εξαφάνιση. Κάτι τέτοιο θα έχει αρνητικές συνέπειες στους ιχθύς-θηρευτές που τρέφονται με γαύρο και σαρδέλα, καθώς και αρνητικές κοινωνικο-οικονομικές συνέπειες για τον αλιευτικό τομέα και τους δευτερογενείς τομείς, όπως είναι αυτός της μεταποίησης. Οι άμεσα θιγόμενοι ενδιαφερόμενοι είναι οι αλιευτικοί τομείς της Κροατίας και της Ιταλίας και, σε μικρότερο βαθμό, της Σλοβενίας. Ο τομέας της μεταποίησης αποτελεί σημαντικό δευτερογενή τομέα, ιδίως στην Κροατία και στην Ιταλία.

2. Στόχοι και προστιθέμενη αξία της πρωτοβουλίας

Στόχοι της παρούσας πρότασης είναι:

- η επίτευξη και η διατήρηση μέγιστης βιώσιμης απόδοσης για τον γαύρο και τη σαρδέλα έως το 2020 το αργότερο·
- η επίτευξη ενός βιώσιμου αλιευτικού τομέα· η παροχή αποτελεσματικού πλαισίου διαχείρισης, απλούστερου και πιο σταθερού·
- η ενίσχυση της αίσθησης αρμοδιότητας από τους ενδιαφερόμενους· και
- η διευκόλυνση της υλοποίησης της υποχρέωσης εκφόρτωσης.

Η παρούσα πρόταση αναμένεται να διασφαλίσει την αποκατάσταση των αποθεμάτων γαύρου και σαρδέλας έως το 2020, καθώς και τη βιωσιμότητα του αλιευτικού τομέα, με παράλληλη βελτίωση των απολαβών των αλιέων (+4 % κατά μέσο όρο) και αύξηση της κερδοφορίας για τον αλιευτικό κλάδο (+8 % κατά μέσο όρο).

Δεδομένου ότι τόσο τα αποθέματα γαύρου και σαρδέλας, όσο και τα οικεία αλιευτικά σκάφη, κινούνται ελεύθερα διαμέσου των διεθνών συνόρων, είναι απίθανο να είναι αποτελεσματικά τα μέτρα που λαμβάνονται για την επίτευξη των στόχων σε επίπεδο κρατών μελών και μόνον. Για να είναι αποτελεσματικά, τα μέτρα θα πρέπει να ληφθούν με συντονισμένο τρόπο και να εφαρμοστούν σε ολόκληρη τη ζώνη κατανομής των αποθεμάτων και σε όλους τους σχετικούς στόλους.

B. Λύσεις

Οι επιλογές πολιτικής που εξετάστηκαν στην παρούσα εκτίμηση επιπτώσεων περιελάμβαναν:

- τη χρήση μη νομοθετικών (μη δεσμευτικών) πράξεων·
- τη διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης ως βασικό σενάριο·
- την εκπόνηση κανονισμού της ΕΕ με στόχο τη βιώσιμη αλιεία των αποθεμάτων έως το 2018 ή το 2020 (δύο επιμέρους επιλογές) και
- την τροποποίηση του ισχύοντος πλαισίου διαχείρισης (εθνική και διεθνής νομοθεσία).

Η **προτιμώμενη επιλογή που προτείνεται** είναι η εκπόνηση κανονισμού της ΕΕ ο οποίος θεσπίζει ως προθεσμία το έτος 2020, καθώς η επιλογή αυτή καλύπτει όλους τους προαναφερθέντες στόχους.

Κανένα από τα ενδιαφερόμενα μέρη που συμμετείχαν στη διαβούλευση δεν ανέφερε τη μη δεσμευτική νομοθεσία ως εφικτή επιλογή. Μόνο ένα ενδιαφερόμενο μέρος θεώρησε ότι το υφιστάμενο πλαίσιο είναι επαρκές. Όλοι οι ερωτηθέντες πλην της Μάλτας ήταν της άποψης ότι η τροποποίηση του υφιστάμενου πλαισίου δεν θα ήταν επαρκής. Το Γνωμοδοτικό συμβούλιο για τη Μεσόγειο (απαρτιζόμενο από εκπροσώπους του κλάδου και της κοινωνίας των πολιτών), ΜΚΟ, δημόσιες αρχές, επιστημονικά ιδρύματα και η Κροατία, η Ιταλία και η Σλοβενία υποστηρίζουν την εκπόνηση κανονισμού της ΕΕ, εκφράζοντας έντονη προτίμηση για την επιμέρους επιλογή «2020».

Γ. Επιπτώσεις της προτιμώμενης επιλογής

Όσον αφορά τα **οφέλη της προτιμώμενης επιλογής**, το βασικό περιβαλλοντικό όφελος αναμένεται να είναι αφενός η επίτευξη βιώσιμης αλιείας του γαύρου και της σαρδέλας έως το 2020, μετά από πολυετή υπερεκμετάλλευση, και, αφετέρου, η επίτευξη υγιούς και βιώσιμου αλιευτικού τομέα. Επίσης, αναμένεται η απλούστευση, η σταθεροποίηση και η αύξηση της διαφάνειας του υφιστάμενου πλαισίου διαχείρισης, όπως και η ενίσχυση της αίσθησης αρμοδιότητας από τα κράτη μέλη και τους αλιείς, καθώς θα μπορούν να συμμετέχουν στον σχεδιασμό ορισμένων από τους κανόνες διαχείρισης. Η αύξηση της ποσότητας γαύρου και σαρδέλας είναι πιθανό ότι θα ωφελήσει τους μεγαλύτερους θηρευτές μεγάλης εμπορικής αξίας, όπως είναι ο τόνος.

Έως το 2021, ένα πολυετές σχέδιο σε επίπεδο ΕΕ θα έχει κατά πάσα πιθανότητα ως αποτέλεσμα τη βελτίωση των αποθεμάτων (κατά περίπου 20 % σε σύγκριση με την υφιστάμενη κατάσταση) και των συνθηκών εργασίας των αλιέων (αύξηση των απολαβών κατά +/- 5 % και της κερδοφορίας κατά +/- 10 %).

Όσον αφορά το **κόστος της προτιμώμενης επιλογής**, αναμένεται ότι μέχρι το 2021, για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των επιπέδων αλιείας και της βιωσιμότητας και της κερδοφορίας του αλιευτικού κλάδου, θα χρειαστεί να μειωθούν τα αλιεύματα γαύρου και σαρδέλας (+/- 25-30 %), με αποτέλεσμα τη μείωση των συνολικών εσόδων του αλιευτικού κλάδου (+/- 25 %) και την πτώση της απασχόλησης (+/-10 %). Αυτό αφορά την Κροατία, την Ιταλία και, σε μικρότερο βαθμό, τους Σλοβένους αλιείς που χρησιμοποιούν γρι-γρι ή πελαγικές μηχανότρατες. Η μείωση των αλιευμάτων είναι πιθανό να συνοδευτεί από αύξηση των τιμών κατά την πρώτη πώληση, γεγονός το οποίο ενδέχεται να αντισταθμίσει έως ένα βαθμό τα μειωμένα έσοδα του αλιευτικού τομέα, εξαιτίας της μείωσης των αλιευμάτων. Ωστόσο, κάτι τέτοιο θα είχε αρνητικές συνέπειες για τους καταναλωτές και τον τομέα της μεταποίησης (ιδίως στην Κροατία και την Ιταλία), στον οποίο ενδέχεται να χρειαστεί να αυξηθούν οι εισαγωγές από άλλες χώρες.

Όσον αφορά τις **επιπτώσεις στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)**, η κοινή αλιευτική πολιτική είναι μια πολιτική ειδικά προσανατολισμένη στις ΜΜΕ, οι οποίες είναι ο κανόνας και όχι η εξαίρεση στο αλιευτικό κλάδο. Όσον αφορά τις αλιευτικές δραστηριότητες γαύρου και σαρδέλας στην Αδριατική, όλες σχεδόν οι αλιευτικές επιχειρήσεις και η συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων στον τομέα της μεταποίησης είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις ή ΜΜΕ. Κατά συνέπεια, ο αποκλεισμός τους από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας πρότασης λόγω του μεγέθους τους στερείται ερείσματος, ειδάλλως θα έπρεπε να αποκλειστεί όλος σχεδόν ο κλάδος, γεγονός το οποίο θα καθιστούσε την παρούσα πρόταση αναποτελεσματική. Το πολυετές σχέδιο της ΕΕ αναμένεται, επομένως, να εφαρμοστεί σε όλες τις επιχειρήσεις, περιλαμβανομένων των ΜΜΕ και των πολύ μικρών επιχειρήσεων. Ως εκ τούτου, όλες οι επιπτώσεις που περιγράφονται ανωτέρω είναι πιθανό να ισχύουν για όλες τις επιχειρήσεις, σε διαφορετικό βαθμό ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο θα αποφασίσουν τα κράτη μέλη να κατανείμουν τις απαιτούμενες μειώσεις της αλιευτικής δραστηριότητας στα διάφορα τμήματα των στόλων.

Δεν αναμένονται επιπτώσεις στους **εθνικούς προϋπολογισμούς** των κρατών μελών, καθώς ήδη διενεργείται η σχετική παρακολούθηση και συλλογή δεδομένων. Μένει μόνο να αυξηθεί η συχνότητα.

Όσον αφορά **άλλες σημαντικές επιπτώσεις**, αναμένεται ότι η βελτιωμένη κερδοφορία του αλιευτικού κλάδου στην Αδριατική θα αυξήσει την ανταγωνιστικότητά του και, σε συνδυασμό με την αύξηση των απολαβών, την ελκυστικότητά του.

Δ. Παρακολούθηση

Όσον αφορά την επανεξέταση της παρούσας πολιτικής, επισημαίνεται ότι η Επιτροπή θα υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την υλοποίηση του σχεδίου πέντε έτη μετά την έναρξη ισχύος του σχεδίου και, στη συνέχεια, ανά πενταετία.